

13.12.2019

VN/12528/2019
STM129:00/2019**TYÖRYHMÄ VAMMAISTEN HENKILÖIDEN OSALLISUUDEN TURVAAMISEKSI VAMMAISPALVELUISSA****Asettaminen**

Sosiaali- ja terveysministeriö on tänään asettanut työryhmän valmistelemaan säännösehdotukset vammaispalveluja koskevaan lainsäädäntöön koskien vammaisten henkilöiden osallisuutta sekä oikeussuojakeinoja palvelujen järjestämistavan valinnan yhteydessä (Osallisuustyöryhmä - Työryhmä vammaisten henkilöiden osallisuuden turvaamiseksi vammaispalveluissa).

Toimikausi

7.1.2020–31.5.2020

Tausta

Eräät vammaisjärjestöt ja vammaispalvelujen tuottajatahot jättivät 7.3.2018 eduskunnalle kansalaisaloitteen vammaisten henkilöiden välttämättömän avun ja tuen kilpailuttamisen lopettamisesta (KAA 2/2018 vp). Eduskunta hylkäsi kansalaisaloitteeseen sisältyvän lakiehdotuksen vammaispalvelujen kilpailuttamisen kieltämisestä, mutta hyväksyi kolme talousvaliokunnan ehdottamaa lausumaa. Ensimmäisen lausuman mukaan valtioneuvoston tulee nimittää asiantuntijatyöryhmä, joka arvioi ja valmistelee tarvittavat säädösmuutokset, joiden avulla turvataan vammaisten henkilöiden osallisuus ja oikeussuojakeinot heitä koskevassa päätöksenteossa.

Vammaisten henkilöiden palveluiden kilpailuttaminen on herättänyt viime aikoina runsaasti keskustelua kielteisten asiakaskokemusten johdosta. On havaittu, että vuoden 2017 hankintalainsäädännön uudistamisen johdosta tarvitaan lisää ohjeistusta siihen, miten vammaisten henkilöiden palvelut hankitaan ja kilpailutetaan laadukkaasti ja asiakkaiden yksilölliset tarpeet riittävällä tavalla huomioon ottaen.

Tämän johdosta STM:n rahoittamana ja THL:n koordinoimana vuonna 2019 on järjestetty valtakunnallinen koulutuskierrös vammaispalvelujen järjestämisestä ja hankinnasta. THL:n koordinoiman niin sanotun työrukkasen kokoonpano on ollut laaja-alainen ja koostunut muun muassa keskeisistä vammaisjärjestökentän toimijoista.

Tavoite

Tavoitteena on turvata ja lisätä entisestään vammaisten henkilöiden osallisuutta heitä koskevassa päätöksenteossa ja palvelujen järjestämisessä. Tavoitteena on selventää palvelujen järjestämistavan valintaa koskevia oikeussuojakeinoja. Tavoitteena on vahvistaa palvelujen laatua, oikeutta yksilöllisiin tarpeisiin perustuviin palveluihin sekä vammaisten henkilöiden yhdenvertaisuutta.

Tehtävät

Työryhmä arvioi ja valmistelee säännösehdotukset perusteluineen vammaisten henkilöiden osallisuuden turvaamiseksi heitä koskevassa palvelujen päätöksenteossa sekä palveluiden järjestämistavan valintaan liittyviksi oikeussuojakeinoiksi. Työn tuloksena on raportin muotoon kirjoitettu esitys. Raporttia hyödynnetään jatkossa laadittaessa hallitusohjelmaan sisältyvää vammaispalvelulainsäädännön kokonaisuudistusta koskevaa hallituksen esitystä.

Organisointi

Puheenjohtaja:

Johtaja Taru Koivisto, sosiaali- ja terveysministeriö

Varapuheenjohtaja:

Neuvotteleva virkamies Merja Heikkonen, sosiaali- ja terveysministeriö, VANE

Jäsenet:

Hallitusneuvos Elise Pekkala, työ- ja elinkeinoministeriö

Johtava asiantuntija, Päivi Nurmi-Koikkalainen, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos

Toimitusjohtaja Markku Virkamäki, Kehitysvammaisten palvelusäätiö KVPS

Lakimies Tanja Salisma, Kehitysvammaisten Tukiliitto

Lakimies Henrik Gustafsson, Invalidiliitto

Toiminnanjohtaja Tarja Parviainen, Autismiliitto

Toiminnanjohtaja Lisbeth Hemgård, FDUV

Erityisasiantuntija Jaana Viemerö, Suomen Kuntaliitto

Ylitarkastaja Sari Vuorilampi, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira

Kansalaisuusyksikön johtaja Susanna Hintsala, Kehitysvammaliitto

Puheenjohtaja Virpi Siiskonen, Vammaisfoorumi ry

Juridiskt ombud Marica Nordman, Samarbetsförbundet kring funktionshinder rf SAMS

Erityisasiantuntija Marika Rönnerberg, Kuurojen liitto ry

Varapuheenjohtaja Lasse Jalonen, Näkövammaisten liitto

Toimialuejohtaja Tuulikki Parikka, Tays, kehitysvammahuollon toimialue

Johtava sosiaalityöntekijä Elina Lindström, Lohjan kaupunki

Pysyvät asiantuntijat:

Hallintopäällikkö Pia Ruotsala-Kangasniemi, Saamelaiskäräjät

Universitetslärare, VH Ulrika Krook, Helsingin yliopisto, Svenska social- och kommunalhögskolan

Johtava lakimies Katariina Huikko, Suomen Kuntaliitto

Neuvotteleva virkamies Anne-Mari Raassina, Sosiaali- ja terveysministeriö

Neuvotteleva virkamies Annika Parsons, Sosiaali- ja terveysministeriö

Asiantuntijasihteerit:

Lakimies Kirsi-Maria Malmlund, sosiaali- ja terveysministeriö

Erityisasiantuntija Sirkka Sivula, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos

Tekninen sihteeri:

Assistentti Noora Manni, sosiaali- ja terveysministeriö

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) 4 a § edellyttää, että valtion työryhmissä on naisia ja miehiä kumpaakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu. Työryhmän nimeämispöytäkirjoissa pyydettiin mahdollisuuksien mukaan ehdottamaan jäseneksi sekä mies- että naisehdokasta. Esityksiä miesjäsenehdokkaiksi ei saatu riittävästi kiintiösääntönsä täyttämiseksi, sillä kaikissa aihealueen asiantuntijatehtävissä ei työskentele miehiä.

Työryhmä voi tarvittaessa kuulla asiantuntijoita työnsä tueksi ja järjestää työpajoja tai työkokouksia.

Kustannukset ja rahoitus

Työryhmän kustannukset maksetaan sosiaali- ja terveysministeriön toimintamenomomentilta 33.01.01.01. Työryhmälle ei makseta kokouspalkkioita. Matkakustannusten korvaamiseen sovelletaan valtion virka- ja työehtosopimusta matkakustannusten korvaamisesta.

Perhe- ja peruspalveluministeri

Krista Kiuru

Hallitusneuvos

Jaana Huhta

JAKELU Asettamispäätöksessä mainitut

TIEDOKSI Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru
Sosiaali- ja terveysministeri Aino-Kaisa Pekonen
Erityisavustaja Juho Orjala
Erityisavustaja Hanna Hänninen
Erityisavustaja Jiri Sironen
Erityisavustaja Timo Lehtinen
Erityisavustaja Sampo Varjonen
Erityisavustaja Laura Lindeberg
Valtiosihteeri Saila Ruuth
Valtiosihteeri Eila Mäkipää
STM Kansliapäällikkö Kirsi Varhila
STM / HPO Osastopäällikkö Päivi Sillanaukee
STM / HPO / ASI
STM / HPO / TOK
STM / HPO / LANU
STM / SVO
STM Kirjaamo
TEM kirjaamo
Vammaisten henkilöiden oikeuksien neuvottelukunta VANE